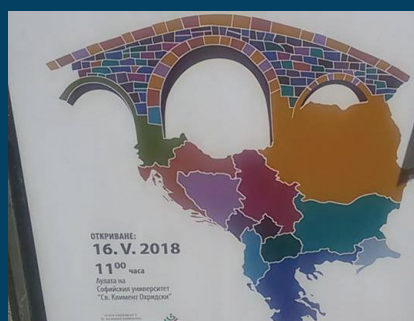
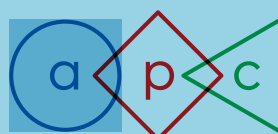

ГРАДСКИ ИНТЕГРАЦИОНЕН ОДИТ ЗА СОФИЯ, БЪЛГАРИЯ

Интеграция на граждани на трети страни
чрез градски партньорства - ИНТЕГРА

Този доклад се финансира от Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ на Европейския съюз

асоциация
за развитие
на софия

Интеграция на граждани на трети страни чрез градски партньорства - ИНТЕГРА

Градски интеграционен одит за София, България Октомври 2018 г.

Деница Лозанова, Севдалина Войнова, Снежина Гъбова

Този доклад се финансира от Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ на Европейския съюз

Градски интеграционен одит за София, България

ISBN: 978-619-91126-4-9

Запазени права: © 2018 Асоциация за развитие на София и авторите:

© Деница Лозанова

© Севдалина Войнова

© Снежина Гъбова

Графично оформление: Александър Рангелов

Ако желаете да използвате част от настоящата публикация, моля, цитирайте заглавието, авторските и организацията.

Достъпен на: www.integra-eu.net

www.sofia-da.eu

www.riskmonitor.bg

Този доклад се финансира от Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ на Европейския съюз

„Съдържанието на този документ представлява само мнението на авторите и е изцяло тяхна отговорност. Европейската комисия не носи отговорност за използването на информацията, която съдържа.“

Съдържание

Резюме.....	5
Увод.....	7
Част I. Градски контекст.....	8
Част II. Основни резултати от одита.....	9
1. Документално проучване.....	9
2. Фокус групи.....	16
3. Фотовойс.....	18
4. Градски обиколки с въпросници за проверка.....	22
Част III. Заключение и препоръки.....	25
Част IV. Добри практики.....	26

РЕЗЮМЕ

Този доклад представя основните изводи, заключения и препоръки, свързани с процеса на интеграция на граждани на трети страни (ГТС) в град София, от извършено проучване в рамките на проекта ИНТЕГРА в периода май-август 2018 г. Докладът включва резултатите от документален анализ, фокус групи и две градски обиколки: градски обиколки с въпросници за проверка и фотовойс, която има за цел да оцени интеграционните политики в следните основни области:

- Градска визия и услуги за ГТС;
- Гражданско участие и социално включване на ГТС и мигрантски общности;
- Градска среда;
- Нагласи към ГТС и мигранти.

Основни изводи и заключения:

1. Тенденция за нарастваща имиграция към България. В контекста на членството на България в ЕС, страната все повече започва да се превръща от страна-източник на емиграция в страна-приемник на имигранти, в съответствие с динамиката на мигрантската и бежанска криза в Европа от началото на 2015 г. Наблюдава се леко увеличение на интереса на чужди граждани към образование и работа тук. София е най-големият град и столица на държавата, поради което голяма част от имигрантите се насочва към него. С оглед на настоящите обстоятелства, София едва сега започва да изпитва и да оценява необходимостта от подход към интеграцията на чужди граждани. В исторически план, градът може да се опре на предишен опит, а съществуват и множество квартали, в които съжителстват различни етноси, култури, и религии.

Позицията на София като политически, икономически, социален и културен център определя профила на имиграцията към града, и е съотнесим в голяма степен с този към страната. Това важи и за динамиката и характера на вътрешната миграция в България, които превръщат София в мегаполис, привличащ все повече и повече хора от други градове, които искат да учат, работят и живеят тук.

2. Статистически данни за ГТС. Столична община няма специално предназначен механизъм за събиране на статистически данни за граждани на трети страни. На национално равнище данните не са централизирани, а се разпределят и предоставят от различни агенции (напр. данни за броя на ГТС, граждани на трети страни по вид трудова заетост, данни за престъпления извършени от граждани на трети страни, брой издадени разрешения за пребиваване и работа, и т.н.) Това е сериозно препятствие при планирането на публичните разходи за интеграция в краткосрочна и дългосрочна перспектива. Първите пет страни на произход на постоянно пребиваващите в България и метрополията са, в низходящ ред, Русия, Украйна, Македония, Турция и Молдова - всички нации, които в значителна степен притежават културни и етнически характеристики близки с тези на България. Може да се предположи, че мигранти от тези държави са запознати с голяма част от контекста на приемащата държава и е малко вероятно да имат нужда от значителна културна адаптация в процеса на интегриране. Утвърдените малцинствени общности включват арменски, сирийски, палестински, руски, вьетнамски. Исторически диаспори, напр. арменски, еврейски, са добре интегрирани и могат да се разглеждат като част от културната и религиозна идентичност на града и нацията.

С оглед осигуряване на достатъчна оперативна и стратегическа информация, необходимо е да се предприемат допълнителни действия, за да се осигури миграционната политика на града със статистически данни, анализи, проучвания, проучвания на общественото мнение и др.

3. Нарастваща нужда от (високо) квалифицирана работна ръка. Демографската картина на България, подобно на тази в Европа, е доминирана от тенденции на застаряване, но и висока нетна емиграция на населението. В икономически аспект това означава намаляване на работната сила, което следва да се компенсира чрез привличане на българската диаспора обратно в България и внасяне на работна ръка от трети страни (както за висококвалифициран труд, така и за сезонна работа). Като основен икономически център София има нужда да въведе стратегически и институционални механизми, за да успее да превърне миграцията и мобилността в положителни фактори за развитието си в демографски и икономически план.

4. Градска визия и услуги. София няма изготвена стратегия за интеграцията на ГТС и предоставянето на съответните услуги, отчасти това е заради централизирания модел на управление на миграцията и интеграцията на национално ниво. Отделни мерки за мигрантите и търсещите убежище са заложили в различни общински документи (за образованието, социалните услуги, обществения ред и сигурност и т.н.). Българското законодателство и Националната стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията (2015-2020г.)¹ имат ясни разпоредби за процеса на интеграция във всички негови компоненти (правна информация, социални услуги, жилищно настаняване, образование и др., които са отговорност на Държавната агенция за бежанците). В тази стратегия липсват, обаче, специфични разпоредби относно информационни, социални и здравни услуги, образование и други услуги за ГТС. Основният дефицит (и основна препоръка за подобряване), идентифициран от изследванията и фокус групите, е именно липсата на стратегическа визия за модел на интеграция, включващ конкретни мерки, насочени към ГТС, който да бъдат и неизменна част от дългосрочната стратегия за развитие на града.

5. Институционална рамка. Няма специализирано звено в Столична община, което да отговаря за интеграцията на имигранти на местно ниво и за създаването, изпълнението и мониторинга на съответните услуги (информация, образование, заетост, здравеопазване, жилищно настаняване и др.) При евентуалното въвеждане на такова звено, администрацията трябва да се съсредоточи върху съгласуването на местните подходи за интеграция с националните политики, както и, разбира се, съответствието на въведените политики, структури и ресурси за улесняване на интеграцията с политиките за интеграция и миграция на ЕС.

6. Нагласи към ГТС и мигранти. Институционалните пречки за интеграцията са допълнително затруднени от консервативното обществено отношение към чужденци и мигранти, вариращо от положителна апатия до открити прояви на расизъм. Така съществуващите оазиси на сътрудничество, диалог и интеграция обикновено са частни инициативи и проекти на НПО (някои подкрепяни от общината). До този момент градът не е провеждал никакви проучвания на общественото мнение за отношението на гражданите към ГТС или мигранти. Една препоръка от фокус групите, насочена към общинската администрация, включва провеждането на представително проучване, което да предостави необходимите данни за изработване на обосновани, устойчиви и резултатни интеграционни политики.

¹ Национална стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията (2015 - 2020), достъпна на: <http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=963>, последно посещение на 18.09.2018 г.

7. Гражданско участие на ГТС. По-голямата част от дейностите за социално и културно участие на ГТС се осъществяват от неправителствени организации (НПО). Една от положителните страни на този процес е, че общинските стратегии и планове за действие поставят специален акцент върху сътрудничеството и партньорството с НПО. Това също е вярно за принципите, заложи в националния модел за управление на имиграцията, който делегира много от работата на терен с имигранти и бежанци на НПО, общности на ГТС, университети и частни организации. Тези процеси са много по-видими в София, доколкото националните институции, отговорни за интеграцията, се намират в столицата. Една от препоръките е да се създаде консултативен орган за интеграция на общинско ниво с представителство на ГТС и мигрантските общности, който да работи в тясно сътрудничество с Националния съвет за миграция и интеграция, организации на ГТС, мигрантските общности, академичните среди и неправителствените организации.

8. Градска среда и безопасност. София остава безопасен град за всички жители въпреки единичните инциденти с бежанци и мигранти. Въпреки това в момент, когато България активно търси присъединяването си към Шенген, столицата трябва да постави силен акцент върху сигурността, борбата с нелегалната миграция и предотвратяването на трафика на хора в своите стратегии за дългосрочна интеграция.

9. Обществена информираност за политиките и мерките за миграция и интеграция. Участниците във фокус групите единодушно отбелязват липсата на комуникационна стратегия и видимост на работата на града по интеграцията като основна област, която се нуждае от подобрене. Някои от препоръките включват публикуване на доклади за миграционната ситуация, организиране на публични дискусии по законодателни въпроси, организиране на форуми по политиката за миграция и съвместни инициативи с НПО.

В заключение, изводите от документалното проучване и фокус групите показват, че София трябва да положи много усилия за разработване на съвременни, научно обосновани, подкрепени с финансови и други ресурси политики и планове за действие за интеграция на имигранти. Този доклад препоръчва администрацията на града да разработи и да прилага активна политика за превръщането на София в привлекателно място за граждани на трети държави, чуждестранни инвеститори и предприемачи и използването на техния потенциал за развитието и подобряването на столицата. В тази връзка проектът ИНТЕГРА предлага уникална възможност за интернационализация на усилията и обмяна на ценен опит с партньорските градове.

УВОД

Настоящият доклад отразява резултатите от одита на София, осъществен в рамките на проекта ИНТЕГРА - Интеграция на граждани на трети страни чрез градски партньорства. Основната цел на ИНТЕГРА е да подобри процеса на дългосрочна интеграция на ГТС в избрани градове в България, Хърватия, Италия, Словакия и Чешката република чрез обмен на опит и сътрудничество между градовете. Цел на проекта е да насърчи по-дълбоко взаимно разбирателство между мигрантските общности и приемащите общества, срещу нарастващия политически дискурс на секюритизация, която разглежда мигрантите и бежанците като основна заплаха за сигурността в Европа.

За постигането на тези цели, по проекта са разработени, тествани и предложени нови модели и инструменти за оценка на интеграцията чрез гражданско участие, в подкрепа на по-добри интеграционни политики. Тези модели и инструменти са създадени за улеснение и подкрепа на сътрудничеството между заинтересованите страни, експерти, градските управи и администрации в страните-партньори. По този начин проектът отговаря на предизвикателствата, пред които са изправени страните от ЕС, свързани със

значителния недостиг на работна ръка, които изискват по-добро управление на законната миграция и работа с квалифицирани мигранти, като в същото време се работи и върху проблеми, произтичащи от така наречената “бежанска криза”.

Този доклад обобщава констатациите и заключенията от документалното проучване и оценката на политики, както и от дейностите за идентифициране на проблемите и възможностите за интеграция на ГТС в град София. Основните цели на одита на града са да 1) предостави актуализирана картина на състоянието на интеграция на ГТС в града, както на документално, така и на практическо ниво; и 2) да разработи набор от добри практики и инструменти за самооценка за града в сферата на градската безопасност и интеграция на ГТС. Методите за одит на града включват градски обиколки с контролни листове за оценка на постиженията по отношение на политики за интеграция, градско развитие, безопасност и сигурност, услуги за ГТС и публични нагласи към мигрантите. Комбинацията от методи е избрана с цел идентифициране на най-ефективни и устойчиви градски практики, както и на области и проблеми, върху които трябва да се работи за подобряване на интеграцията на ГТС. Основавайки се на констатациите от одитите, всеки партньор ще разработи дневен ред (програма) за интеграция на градско/общинско ниво, с алтернативни сценарии за очакваните бъдещи промени в кратък-и средносрочен план. Тези прогнозни програми ще бъдат разработени с активното участие на целевите групи и заинтересовани страни в специални събития, наречени градски лаборатории за интеграция. След като се разработят тези планове, те ще бъдат промотирани и достъпни за широката публика чрез серия от информационни кампании във всяка страна партньор.

При подготовката на този доклад са консултирани различни документи (публично достъпни общински и национални стратегии, планове за действие за градско развитие, социални услуги и образование, обществена безопасност и сигурност, наредби; годишни доклади за изпълнението на посочените стратегии); направен е преглед на вторични данни, тематични доклади и проекти, осъществявани от неправителствени организации, публикации в медиите.

Докладът е структуриран както следва: част първа представя констатациите от документалното изследване; втората част обобщава заключенията на фокус групите, проведени в София, а в трета част е описан методът и резултатите от дейността фотовойс.

ЧАСТ I. ГРАДСКИ КОНТЕКСТ

София е столицата на България, разположена в югозападната част на страната. София е най-големият град и културен, политически и икономически център, като Област София събира 19,0% от населението и 21,7% от работната сила на страната². През последните 5-10 години градът отбеляза значително повишаване на жизнения стандарт, както и значително увеличение на туризма - в топ 3 в Европа. Столицата е и основният образователен център с общо 20 университета и специализирани висши учебни заведения на територията на града, представляващи около 45% от висшите учебни заведения в страната. Освен това градът се радва на благоприятно географско разположение - София е уникална пресечна точка на няколко основни транспортни линии, свързващи Европа и Азия. Като цяло, София има динамичен пазар на труда, наличие на работни места, относително ниско равнище на безработица; през последните десет години се наблюдава постоянен растеж в сектора на услугите, ИКТ сектора, културните и творческите индустрии, съчетан с трайна тенденция за нарастване на заплатите.

² Пазарът на труда в София, 2017 г., http://investsofia.com/wp-content/uploads/2017/12/Labor_Market_in_Sofia_Report_November-2017_BG.pdf

На територията на Столична община са разположени повечето държавни агенции и публични институции, отговорни за миграцията и интеграцията - Министерството на вътрешните работи, Министерството на труда и социалната политика, Агенцията по заетостта, Националният статистически институт, Държавната агенция за бежанците, Националният съвет по миграция и интеграция. Съветът функционира като връзка между съответните институции, местните власти и неправителствения сектор, участващи в управлението на процесите на миграция.

Градът има население от 1,3 милиона души, като от тях работещите са приблизително 800 000 души. За съжаление, София не поддържа официална статистиката за броя на гражданите на трети държави, живеещи в града, въпреки че законът задължава ГТС да се регистрират в съответната община в рамките на 14 дни от пристигането си. С постоянно нарастващото население, бързо разрастващия се туристически сектор и перспективите за иновации и икономическа конкурентоспособност, бъдещето на София ще изисква добри интеграционни политики и стратегии за приемане на чужденци.

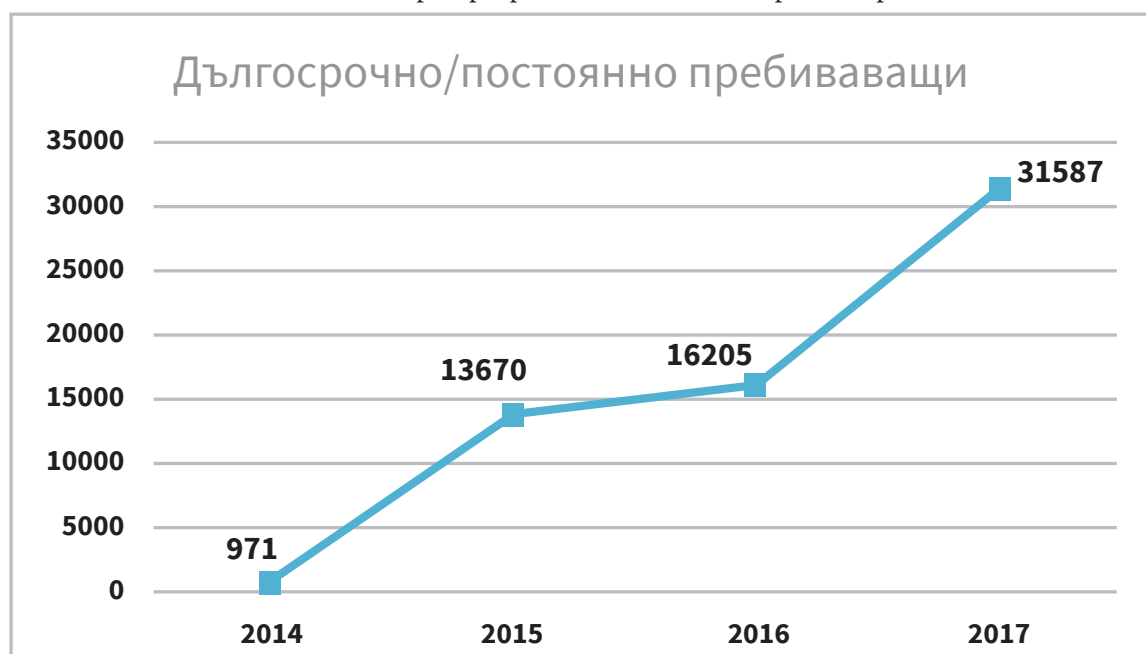
ЧАСТ II. ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОДИТА

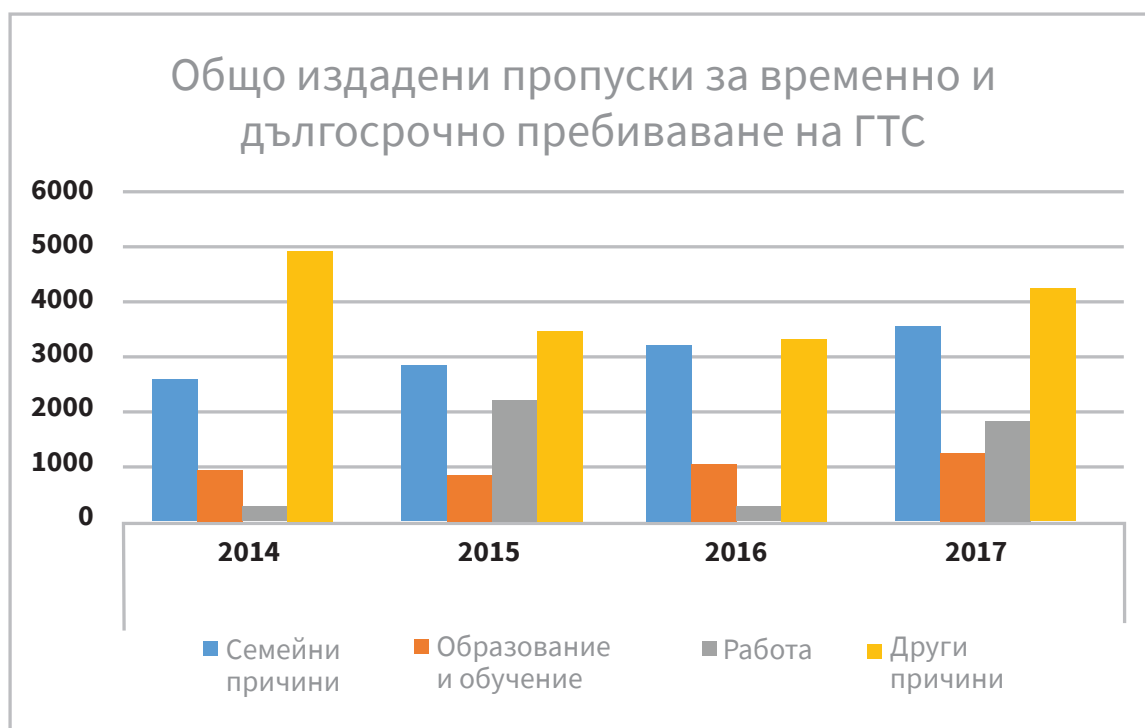
1. Документално проучване

По закон гражданите на трети страни трябва да се явят лично за подаване на документи и за справки, свързани с визовия им престой. Тъй като Националната агенция по миграция и дирекция “Общинска полиция” се намират в София, техният опит по изпълнение на политиките по интеграция е много важен за службите, които посрещат гражданите на трети страни в София.

Наличните данни показват, че между 2014 г. и 2016 г. броят на ГТС е нараснал с близо 45 процента, от 40 614 на 58 807 души, което възлиза на по-малко от 1% (0.82%) от населението на страната. Жените в тази група представляват малко по-голям дял в сравнение с мъжете от общия брой ГТС (0,84% в сравнение с 0,81%); от друга страна, населението на ГТС от мъжки пол отбелязва по-бърз растеж (52% в сравнение с 39%). По отношение на страните на произход на ГТС, живеещи в страната, за 2016 г. най-голямата група е от Русия (19 653 души), следвана от Турция (9074 души) и Украйна (4339 души). Националните данни за имиграцията за 2017 г. показват общо 12 537 имигранти, от които 11 888 са ГТС извън Европейския съюз, включително нелегални имигранти.

Следващите таблици показват броя разрешителни за дългосрочно пребиваване:

Източник: Национален статистически институт

Броят на ГТС и мигрантите в София е нисък в сравнение с общия брой на жителите на града. Съществуват множество жилищни райони, които едва през последните няколко години се сблъскват за първи път с имиграцията. Обособяват се квартали с мигрантски общности от Близкия Изток в центъра на града. Разпределението на мигрантите е неравномерно, като концентрацията на етнически общности е в един централен район, а други са разпръснати според настаняването си в общински жилища и според вида заетост. София е град с богата история и е добър пример за мирното съжителство на исторически представените култури, религии и етноси.

Законът за имиграцията в България позволява на хора с доказани български корени значително по-лесен път към получаване на гражданство. Това допълнително благоприятства преобладаващото присъствие в страната на ГТС от историческите диаспори на Балканите и Източна Европа, особено от Русия, Украйна и Македония, за разлика от ГТС от по-отдалечени държави и култури.

Институционална рамка и политики

На национално ниво документът, описващ приоритетите на България по отношение на миграцията и интеграцията, е Националната стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията за 2015-2020 г.³ Тя стъпва на трите предишни национални стратегии, приети в периода 2008-2014 г., и ги актуализира в контекста на настоящата бежанска криза и увеличени брой на търсещите убежище. Сред приоритетите на националната политика са доброто управление на законната имиграция на ГТС, както и „привличането на висококвалифицирани български емигранти и чуждестранни граждани от български произход с цел постоянно установяване в страната”.

Националният съвет по миграция, председателстван от Министъра на вътрешните работи е създаден в рамките на Националната стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията (2011-2020 г.) с цел подобряване на междуведомственото сътрудничество и координация между структурите, ангажирани с миграционните

³ <http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=963>, последно посещение на 18 септември 2018 г.

процеси. Той действа като координационно звено между съответните министерства, местните власти и неправителствения сектор, ангажирани с управлението на миграционните процеси.

Министерството на труда и социалната политика отговаря за формулирането и прилагането на политиката за приемане на чужденци на пазара на труда, за подписване на двустранни споразумения за труд и социално осигуряване с други страни, за подпомагане на български граждани в други държави членки и граждани на други държави членки в България при упражняване на техните права на заетост и социално осигуряване като граждани на ЕС и за координиране на българската политика за интеграция на ГТС.

София няма специален стратегически документ за интеграцията на ГТС и предоставянето на съответните услуги; това отчасти се дължи на преобладаващо централизирания подход за справяне с въпросите на миграцията и интеграцията на национално равнище. Отделни мерки за мигранти могат да бъдат намерени в различни други общински документи (за образованието, социалните услуги, градската сигурност и т.н.). Като партньор по проекта „Отворени градове“, една инициатива на Британския съвет, през 2012 г. Община София подготвя местен план за действие в областта на миграцията.

Не съществува и специализирано звено в Столична община, занимаващо се с интеграцията на мигрантите на местно ниво и проектирането, изпълнението и мониторинга на свързаните с тях услуги (информация, образование, заетост, здравеопазване, жилищно настаняване и др.). Но дори на национално ниво липсва отделен орган за анализиране, разработване и координиране на изпълнението на държавните политики в областта на миграцията в тяхната цялост, тъй като отговорните институции са разпръснати из структурите на няколко различни министерства и агенции, което затруднява взаимодействието и координацията (*Националната стратегия, стр.34*).

Съгласно дефиницията, приета от Европейския съюз, интеграцията на ГТС включва действия, насочени към повишаване на участието на мигрантите в обществото, подкрепа за езиково обучение, достъп до пазара на труда, образование и професионално обучение и борба срещу дискриминацията. Според новата Национална стратегия местните власти отговарят за интеграцията на лицата, получили международна закрила (чрез споразумение за интеграция, подписано между общината и бенефициента). Постановлението на Министерския съвет, прието през 2016 г., предвижда разпоредби за правата и задълженията на мигрантите, които сключат интеграционното споразумение (чл.4, ал.1, т.5), включително: посещаване на обучение по български език (чл. 17, т. 4), предоставяне на информация и консултации за достъп до пазара на труда, жилищно настаняване и здравни услуги (чл.7, ал.1, чл.9, ал.1, чл.14, ал.10). Според мониторингов доклад за България, все още не е оценена ефективността на споразуменията за интеграция, тъй като тази мярка не е била използвана през 2016 и 2017 г., защото нито една от 265-те местни общини досега не е кандидатствала за финансиране, за да започне процес на интеграция на лицата, получили международна закрила в България.

Градска визия и услуги за ГТС

Изследванията и резултатите от фокус групите посочват един основен недостатък: София не предлага конкретни услуги за граждани на трети държави. ГТС нямат пряк достъп до информация за живота в града, каквато би била от значение за тях и за посетителите на столицата. Голяма част от опита им с града се случва на практика и на място. Още повече, информацията за ресурси и услуги онлайн рядко е достъпна или преведена на английски дори когато има избор за промяна на езика. Разнородният дизайн на уеб страниците на различни национални агенции допълнително възпрепятства комуникационния процес между градската администрация и ГТС.

Както демонстрира фотовойс дейността, липсват стандартни практики и процедури за предоставяне на информационни материали в офисите на основните институции като Агенцията по заетостта и мрежата от бюро по труда и Агенцията за социално подпомагане. Информационни материали на български, руски и английски са изготвени и разпространявани само чрез Информационния център за интеграция на мигранти, ръководен от Международната организация по миграция (като част от проект, започнал през 2009 г. с финансиране от Европейския фонд за интеграция (ЕИФ) за такива центрове в София, Бургас и Пловдив). Центърът е замислен като устойчив пункт за „обслужване на едно гише“ за информация, услуги, межкултурен диалог и ефективно насърчаване на пълноценното участие на имигрантите в социалния живот на българското общество⁴.

Подготвени от НПО проекти и еднократни инициативи се провеждат на избрани места, но рядко успяват да се разширят в масови практики и още по-малко в институционални политики. Частният сектор предоставя голяма част от услугите, които са на разположение за ГТС, въпреки съществуването на законови разпоредби за помощите за мигранти. Тъй като от мигрантите се очаква да направят първата стъпка към интеграция, като потърсят и подпишат споразумението за интеграция, ролята на общината е ограничена до поддържане на капацитета за предоставяне на законно предвидените услуги и подкрепа.

Заетост и достъп до пазара на труда

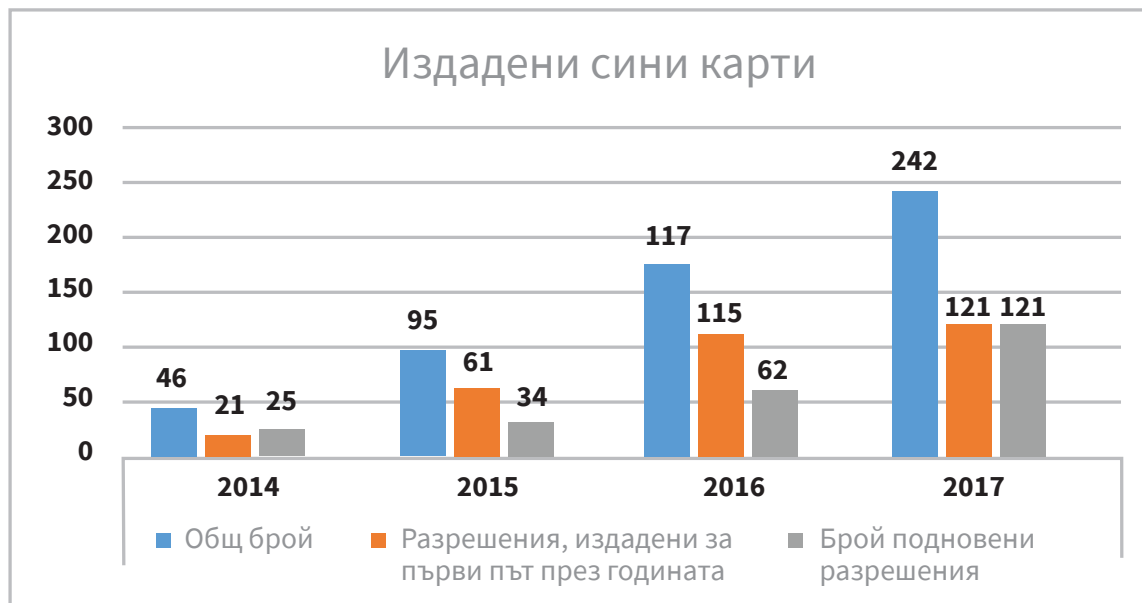
Най-последните промени в българското законодателство позволяват увеличение от 10% на 20% (и 35% за малки и средни предприятия) на зетите работници да бъдат чужди граждани. Докато отварят пазара на труда, тези разпоредби все пак запазват изискванията към работодателите да дадат приоритет на местните граждани с еднакви квалификации, което има за крайна цел да повиши конкурентоспособността на вътрешния пазар на труда чрез въвеждане на чуждестранни експертни познания.

Висококвалифицираните ГТС, които пристигат в страната, имат добра перспектива за интегриране на работното си място и биват добре подготвени чрез частни услуги. Други ГТС обикновено пристигат чрез верижна миграция и разполагат с контакти в своята местна мигрантска общност. Промените на пазара на труда, както и застаряването на населението, водят до регулаторни промени, които да гарантират по-добра среда за ГТС работници. През 2013 г. България приема законодателни промени, целящи привличането на повече чуждестранни инвестиции в страната. През 2016 г. бе отстранен така нареченият „пазарен тест“, който дава разрешение за работа на ГТС само ако потенциалният местен работодател успее да докаже, че няма друг български гражданин, друг гражданин на ЕС или постоянно пребиваващ чужденец, който желае да поеме тази работа. Промените засягат, от една страна, възможността за придобиване на разрешение за постоянно пребиваване (за неопределен период от време) в България при инвестиране на значителни средства за конкретни цели. От друга страна, достъпът до българско гражданство е улеснен за големите чуждестранни инвеститори.

След 2016 г. България успява да привлече някои ГТС със сини карти – разрешителни за работа на Европейския съюз, предлагани на чужди граждани за високоспециализирана квалификация. Досега сините карти са издадени предимно на ИТ специалисти. От 2017 г. синята карта е валидна за период от 4 години, без да е необходимо подновяване. Тези, които работят, обикновено са добре интегрирани в професионалния си живот, но не могат да намерят много възможности извън него, поради ниското търсене.

⁴ <http://integration.iom.bg/>. Повече от 7 000 законно пребиваващи ГТС са се възползвали от услугите на информационния център между 2009 and 2015.

Следващата таблица показва броя на издадените сини карти от 2014 г. насам.

Източник: Национален статистически институт

За първата половина на 2017 г. са издадени сини карти на 100 граждани от 11 държави, като най-много от тях идват от Украйна, следвана от Русия, Китай, Индия, Македония и САЩ. Повечето инженери, техници и спортисти са посрещнати от Сърбия, Украйна, Турция, САЩ и Русия. За същия период 155 специалисти по ИТ, инженери и мениджъри от Русия, Украйна, Индия, Китай, Македония и САЩ са получили синя карта. Общо 3275 са регистрираните чуждестранни сезонни работници.

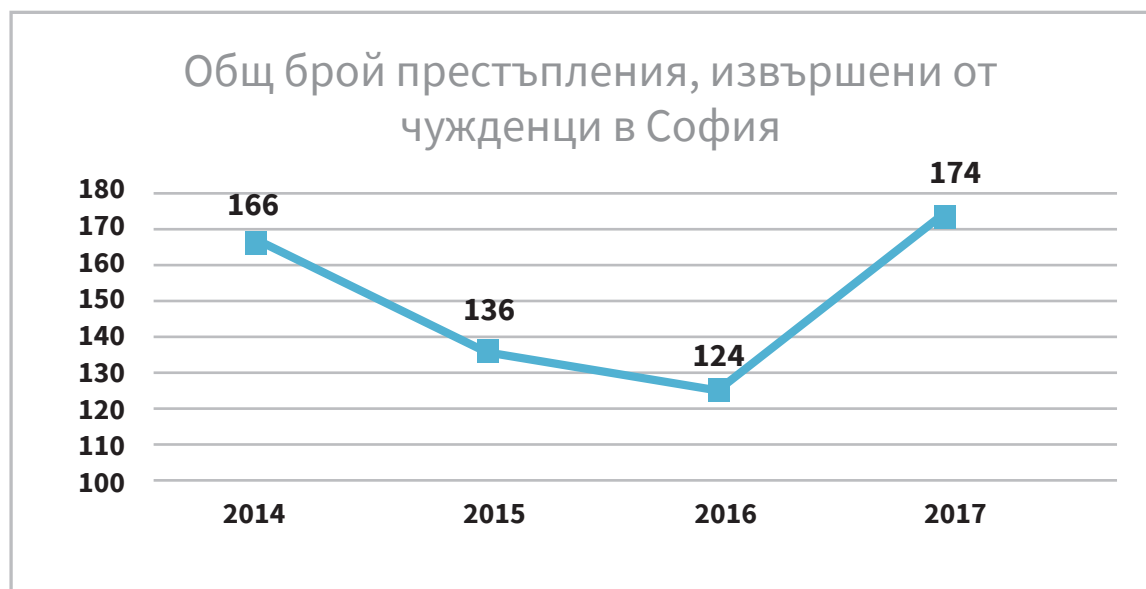
Градска сигурност

Стратегията за сигурност на Столична община 2014-2020 г.⁵ включва концентрацията на малцинственото население в оценката и планирането на сигурността. Макар че това обикновено се отнася до ромските квартали, то включва и концентрацията на мигранти (предимно от Близкия изток) в определени райони на града: бул. „Мария Луиза“, бул. „Сливница“, района на Женския пазар, площад „Бански“, Лъвов мост, ул. „Пиротска“ и ул. „Цар Симеон“. Специфичните мерки включват изграждането на система за наблюдение в целия град, увеличено полицейско присъствие под формата на патрули и 24-часов пост в района на Женския пазар, както и продължаващата превантивна и разследваща полицейска дейност. Отговорността за управлението на градската сигурност е на полицейските сили и на Столичната дирекция на вътрешните работи. През последните години софийската община е инвестирала в камери (3500 на брой) и е създавала постоянно присъствие на полиция и инспектори в областите с по-значителен етнически състав. Един от проблемите е свързан с нелегалните мигранти, въпреки че престъпността е ниска.

Изследванията и отговорите от фокус групите потвърждават, че като цяло София е безопасен град както за местните граждани, така и за мигрантските общности. Съществуват изолирани случаи на насилие и престъпления от омраза срещу мигранти, особено от Африка и Близкия изток, но те не са увеличили рисковете за сигурността на града. Полицията е провела няколко акции в града през последните няколко години, при които арестува нелегални мигранти. Обикновено това се случва в едни и същи райони на града, около бул. „Мария Луиза“ и Лъвов мост, където са събрани най-много етнически групи. В тези райони е и основното струпуване на мигранти и ГТС от Близкия изток.

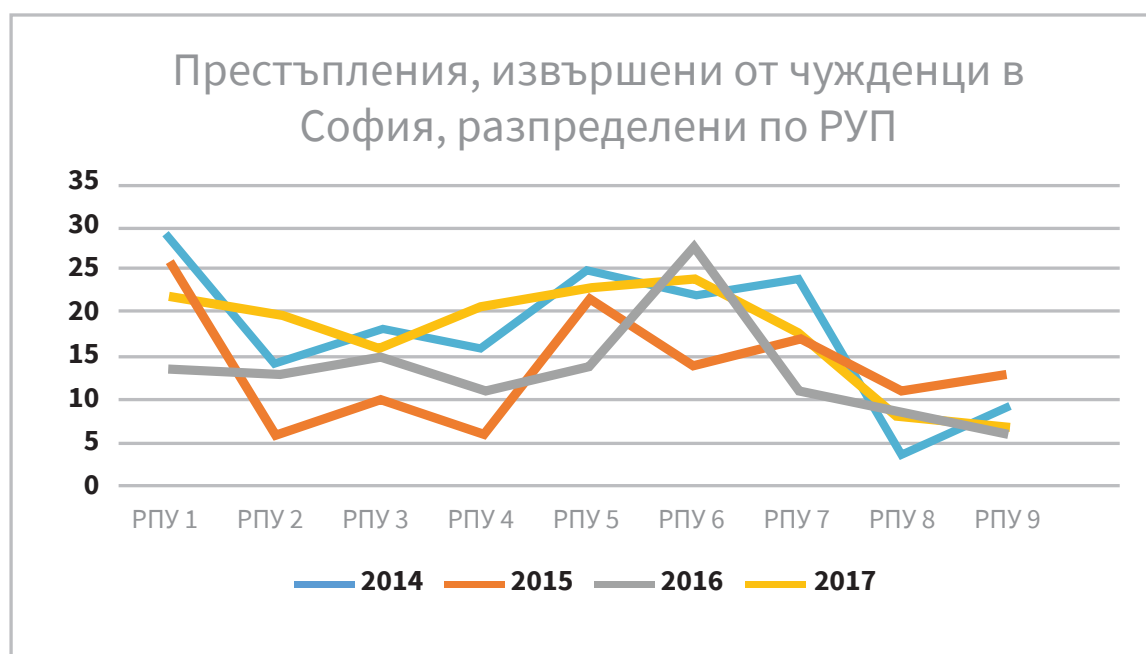
⁵ https://www.sofia.bg/web/mayor-of-sofia/strategies/-/asset_publisher/A6phRQPDMA97/content/strategia-za-sigurnost-na-stolicna-obsina-za-2014-2020g-/20182?inheritRedirect=false

От друга страна, подобни инциденти разкриват расова мотивация, на която трябва да обърнат внимание органите на реда и гражданското общество, особено защото разследването на престъпленията от омраза остава трудна задача за правоприлагащите органи.

Източник: Национален статистически институт

Нивото на престъпност в 6 РУП отразява териториалното разпределение на общностите от бежанци и мигранти в града и най-често представляват престъпления с наркотици.

Източник: Национален статистически институт

Нагласи към ГТС и мигранти

Въпреки че Столична община не е извършвала или възлагала проучвания на общественото мнение за отношението към мигрантите, докладите на НПО показват висока степен на нетърпимост и ксенофобия към мигранти и бежанци (напр. Годишен доклад на Отворено общество за речта на омразата). Много граждани на трети страни, особено от определени държави, трудно успяват да си намерят жилище или работа поради предразсъдъци или дискриминация от страна на местните хора.

Докладите за планираните увеличения на икономическата имиграция често са негативно възприемани от обществеността: от една страна, намаляващата работна сила в България натиска работодателите да наемат повече чуждестранни работници - например от Виетнам и Индия, а от друга - ниските заплати и перспективите за заетост на местното население допринасят за възприемането на такива документи като несправедливост. Тези опасения отразяват несигурността, която съществува в обществото по отношение на пазара на труда.

За да се планират адекватно бъдещите мерки за интеграция, градската администрация трябва да инвестира в събирането на точна, актуална информация за обществените нагласи към мигрантите и гражданите на трети страни. Ключов фактор за успех в това отношение е сътрудничеството с НПО, които имат значителен опит по темата.

Гражданско участие и социално включване на ГТС

Едно от предизвикателствата пред интеграцията в България е фактът, че няма налични национални средства, насочени към законна миграция и имиграция: Европейският фонд за убежище, миграция и интеграция е единственият източник на публично финансиране за интеграция на чужденци в България. Съгласно закона дейностите, насочени към облекчаване на включването на мигрантите, включват обучения и правни консултации, курсове по български език, информация за културата и историята на страната. Както обаче се посочва в скорошен доклад, съществен проблем при предоставянето на услуги на мигранти и граждани на трети страни е липсата на стандартизирани курсове за граждани на трети държави, лица, търсещи убежище или лица, ползващи се с международна закрила за социална и културна ориентация (преподаване за културните традиции, история и география, институционална и политическа система на България). Видовете мерки, предоставени от 2014 г. под егидата на ДАБ, включват посещения на музеи, екскурзии и екскурзии в София (Каритас, CVS България).⁶

Дейностите във фокус групите и фотовойса демонстрираха, че основните проблеми са свързани с липсата на онлайн информация на английски език за ГТС, отнасяща се до техните права и отговорности. Където е налице информация на български език, обикновено са публикувани законите, отнасящи се до конкретния въпрос, а не директни връзки към центрове за помощ или полезна информация за това как да се предприемат следващите стъпки.

Голяма част от предоставяните услуги се извършват от самите ГТС (самоорганизирани фейсбук групи), а не от институциите. Липсва модел на управление, който да включва изрично ГТС (като общински съвет за интеграция или подобен орган). Обществени дискусии и консултации са отворени за всяка тема в Столична община, но обикновено се посещават от няколко души. Липсата на интегриран общински подход води до това, че различни градски звена се занимават с въпроси на интеграцията, без да има координация в изпълнение на определени приоритети и задачи.

Общинското финансиране за интеграционни проекти на неправителствени организации е много ограничено. Положителен пример за добра практика е общинската програма „Култура“, която финансира проекти, свързани с интеграцията на ГТС, като културни фестивали, улични фестивали в общности с мигрантско население и др. Друг важен пример е Софийският културен календар; едно от събитията в календара е фестивалът на азиатските култури, който се провежда за втори път през 2018.⁷

6 Vankova, Z. (2014), Monitoring Report on the Integration of Beneficiaries of International Protection in the Republic of Bulgaria in 2014, Sofia, Bulgarian Council of Refugees and Migrants, p. 26.

7 http://www.peika.bg/Aziatski_festival_Tsvetovete_na_traditsiite__l.e_i.102752.html

Общинската администрация трябва редовно да се включва в обученията и инициативи за изграждане на капацитет, който ще й позволи да формулира и прилага стратегии за интеграция в съответствие с приоритетите както на националната, така и на общата Европейска миграционна политика.

2. Фокус групи

През май и юни се проведеха две фокус групи с ГТС, НПО, работещи с мигранти и бежанци, експерти от министерствата, работещи по държавната политика и общински експерти (Дирекция Миграция, Държавна агенция за бежанците, Столична община, Международната организация по миграция). Въпросите целяха да идентифицират знанията на участниците за ключови аспекти, свързани с интеграцията на мигранти, като наличните политики и стратегически документи на общинско ниво; наличните средства, отпуснати за интегриране на ГТС; обществени услуги, предоставяни на граждани на трети страни; дейности за повишаване на осведомеността относно процеса на интеграция и приноса на ГТС към обществото. По-долу са обобщени изводите от дискусиите.

1. ГТС в София

Респондентите не разполагат с информация или статистически данни за броя граждани на територията на град София. Представени са няколко обяснения: няма официална статистика, поддържана от градската администрация за броя на законно пребиваващите граждани на страната; различни нива на концентрация на граждани на трети страни и мигранти в различни части на града; ролята на медиите, която подчертава присъствието на чужденци, все по-голям брой туристи. Изказванията по време на фокус групите показват, че дори сред професионалисти има сливане на понятията мигранти, бежанци и граждани на трети страни.

2. Нагласи спрямо ГТС

Преобладаващото отношение се оценява като неутрално до положително. Възприемането на ГТС и на мигрантите като цяло зависи от възрастта на приемащата група, като по-младото поколение е по-толерантно от възрастните. Това зависи и от произхода на приемащата общност, тъй като хората от София са по-толерантни от хората от провинцията. Чернокожки и хора от Източна Азия, по-рядко от Близкия изток, са най-уязвими и стават жертви на реч на омразата, расистки вицове и дискриминация. Както един участник заяви: *„Имам колега-африканец, който не напуска стаята си в общежитието, освен ако това е абсолютно необходимо. Той се опитва да избегне ненужните негативни реакции.“*

3. Градска визия и услуги за ГТС

Участниците в фокус групите са съгласни, че общината е донякъде ангажирана с интеграционните действия, но няма стратегически мерки или политически мерки. Общоприето е, че няма налична информация: нито в Министерството на вътрешните работи, въпреки че има празно информационно бюро, нито онлайн. В отговор на тази тема бяха наблюдавани две значителни различия: между ГТС и експерти от българските НПО, и между ГТС с български произход и тези без.

Според тези с български произход (българските малцинства в чужбина) са в привилегировано положение. Те разполагат със съществуващи информационни центрове в София, които предоставят помощ и информация по правни и административни въпроси, възможности за образование, здравно осигуряване.

По-голямата част от чуждестранните граждани не знаят за тези услуги. Отново причината е, че такива услуги не се предоставят от държавни органи - национални или местни и няма унифициран източник на информация - физическо пространство или онлайн платформа на повече езици освен български (и частично на английски).

Друг проблем е, че местните жители отказват да наемат къщи на чужди граждани, защото ги възприемат като лична заплаха за сигурността (те ще бъдат ограбени и т.н.). Участниците препоръчват на общината и на полицията да извършват редовни проверки на временното пребиваване адресите на ТСН.

Образованието се определя като критичен фактор за успешна дългосрочна интеграция: „чрез образованието на децата можем по-лесно да помогнем на родителите да се интегрират също.“

4. Трудностите пред ГТС

Достъп до информация: Респондентите заявяват, че на територията на града няма информационни центрове за граждани на трети страни; няма информационни брошури или онлайн сайтове, предлагащи информация на различни езици. Това се отнася както за обществените институции (кметството, болниците, училищата, обществения транспорт), така и за уличните знаци, културните съоръжения, университетите. Както един от участниците сподели, *“първото нещо, което всеки служител ще ви каже, е това, което не можете или нямате право да направите, но няма кой да ви каже какви права имате”*.

- Високи разходи за административни и други услуги, дълго време за издаване на документи.
- Ограничен достъп до здравни грижи.
- Ограничен достъп до жилища на достъпни цени; местните жители отказват да наемат имот на граждани на трети страни.
- Трудности при получаването на синя карта, въпреки последните промени, които улесниха разрешителния режим.

Препоръки

- Общинската администрация трябва да разработи мерки, които да осигурят лесен достъп до информация за градските услуги и друга важна информация за граждани на трети страни.
- Общинските администрации следва да улесняват по-лесно процеса на наемане на граждани на трети страни; от една страна, работодателите се нуждаят от квалифицирана работна сила, но те са по-малко склонни да наемат мигранти или граждани на трети страни. Трябва да се развият услуги, свързващи работодатели и граждани на трети страни; общината може да посредничи в процеса.
- Във всеки градски район могат да бъдат създадени информационни центрове; онлайн информацията трябва да бъде предоставена на няколко езика. Може да бъде създадено мобилно приложение за по-лесна комуникация и достъп до информация.
- Назначаване на омбудсман за граждани на трети страни и мигранти и система за докладване на дискриминация и злоупотреба с мигранти, вкл. престъпление от омраза и помощна линия, обслужвана от доброволци и др.
- София може да си сътрудничи с Дирекция “Миграция”, ДАБ, НПО, Министерство на труда за съвместни действия за управление на миграцията и подобряване на интеграцията на гражданите на страната.

3. Фотовойс

На 16 май 2018 г. в София се състоя фотовойс. Четиридесет участници се включиха в събитието - представители на НПО и университети, граждани на трети страни, общински служители, доставчици на услуги, студенти, граждани.

Бяха дадени две основни теми: Град, приятелски настроен към гражданите на трети страни и мигрантите (положителни развития, градски мерки и услуги, подпомагащи интеграцията, толерантно приемащо общество, възможности за взаимодействие и социално приобщаване и т.н.) и Други услуги (търсене на работа, жилища, езикови курсове и др.)

Над 122 снимки бяха създадени и качени на групата Facebook от участниците в фотофорума. Снимките, посветени на първата положителна тема, доминират по брой, което може да бъде обяснено с преобладаващите нагласи на участниците и ограниченията на инициативата, която позволява да се снимат предимно външни градски обекти.

Основните теми / идеи / въпроси, заснети в снимките, са представени по-долу заедно с избраните снимки.

положителни характеристики

Туризмъ

Туризмът продължава да се развива и разнообразява, и се превръща в най-бързо развиващия се икономически сектор. Туристическите обекти, туристическите информационни пунктове, табели, многоезичният безплатен София Тур, допринасят за добрата градска среда.

Снимка: Никол Лехчевска

Снимка: Рене Трайкова

Снимка: Елизабет Цекова

Снимка: Велизар Георгиев

Снимка: Зоя Моисеева

Международно образование

София все повече се превръща в предпочитана дестинация за голям брой студенти. Образованието създава приобщаваща среда и разкрива изключителни възможности за работа и живот. Международните университетски програми и международните средни училища или общинските средни училища с различни езици на преподаване представляват важен фактор за успешна интеграция.

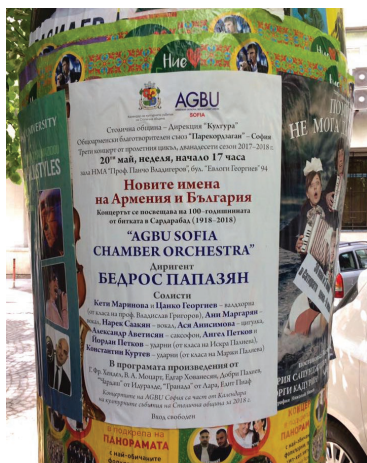
Снимка: Петър Минов

Снимка: Розалина Недкова

Културни предложения на мултикултурен град

Фестивали, художествени събития, разнообразна кухня подсилват космополитния характер на София, който предлага събития от цял свят. Независимо, че според ГТС тези събития са предимно за местните граждани, те ги виждат като важен инструмент за интегриране чрез култура.

Снимка: Петър Веселинов Бучков

Снимка: Росанка Венелинова

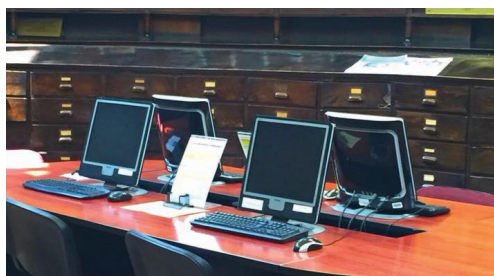
Снимка: Мина Кутева

Wi-Fi

Това се отбелязва предимно от млади участници - на възраст между 15 и 29 години, които оценяват свързаността и лесните и достъпни услуги.

Снимка: Яна Здравкова

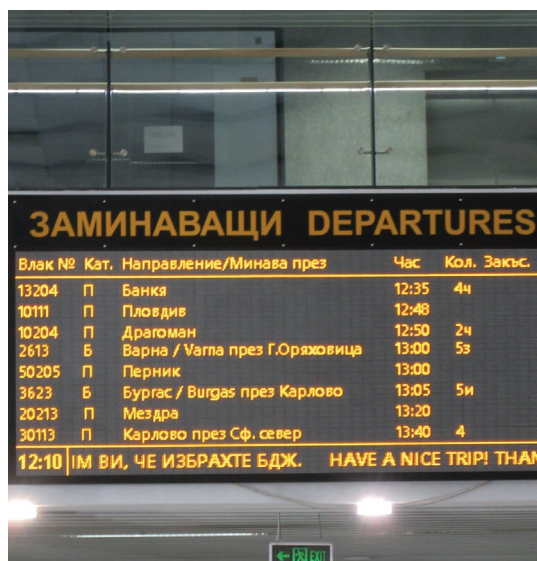

Снимка: Бояна Войнова

отрицателни характеристики

Обществен транспорт и паркиране

Системата за градски транспорт и паркинг в София не е лесна за новодошлите, които се опитват да се научат да пътуват из града. Единственото изключение е метрото. Автобусните, трамвайните спирки, маршрутите и билетите имат знаци само на български език. Нито валидността на билета, нито санкциите са обяснени правилно. Паркинг системата има английски обяснителни знаци; тя обаче може да бъде платена само с българска SIM карта.

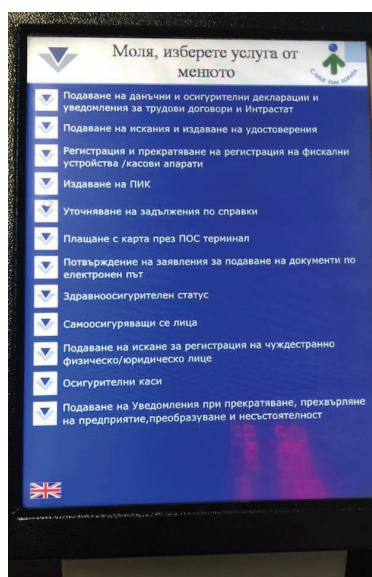
Снимка: Сара Филипели

Снимка: Светослав Костов

Снимка: Никол Лехчевска

Публични и частни услуги

Не съществува едно гише за услуги и информация за чуждестранни граждани. Националните и местните власти не разполагат с ресурси, за да работят пълноценно на английски език в допълнение към българския език. Снимки от документа показват, че услугите са само на български език, дори когато те твърдят, че са на английски език.

Снимка: Рада Смедовска-Тонева

Снимка: Миряна Маламин-Сириски

Снимка: Мартин Соянов

Графити на обществени места отразяват конфликти на ценности и позиции

Графити с обидно съдържание и признаци на вандализъм (счупени обществени телефони, изгорени контейнери за боклук и др.) карат гражданите и гостите да се чувстват по-малко сигурни, защото не изглежда да има бърз и солиден отговор на това явление от страна на обществото.

Снимка: Авел Иванов

Снимка: Светослав Костов

Снимка: Соломон Бали

Връзки между интеграцията на местни малцинства и ГТС

Някои участници правят паралел между интеграцията на местното население в неравностойно положение, като ромите и бездомните, и интеграцията на гражданите на трети страни. Общият аргумент е, че ако градът не прилага последователни и ефективни политики за интеграция към определени групи, е малко вероятно той да бъде по-ефективен по отношение на други групи.

Снимка: Рене Трайкова

Снимка: Ирина Толева

Снимка: Красимира Ангелова

Градска среда и сигурност

Една добре поддържана градска среда е в основата на сигурна, стабилна и процъфтяваща общност. Разрушените сгради я правят непривлекателна, намалява стойностите на собствеността, променя се демографията и нарушава близостта между общностите.

Снимка: Бистра Иванова

Снимка: Биляна Богоева

Снимка: Мая Денчева

В търсене на работа и жилище

Някои снимки заснемат предизвикателството, с което се сблъскват гражданите на трети страни при намирането на жилища или работни места, тъй като и двете са чисто пазарно ориентирани и няма обществена / социална намеса или подкрепа.

Снимка: Методи Вълчев

Снимка: Рада Смедовска-Тонева

Препоръки

- Създаване на център / обслужване на едно гише, за да се даде добър старт на интеграцията на граждани на трети страни;
- Подобряване на обществените съоръжения и градската инфраструктура;
- По-строги правила, които да защитават принципите на равнопоставеност и недискриминация;
- Надлежно отчитане на нуждите на гражданите, независимо от техния произход в публичното предлагане на услуги;
- Повече възможности за включване на НПО и гражданите в процесите на интеграция на ГТС.

4. Градски обиколки с въпросници за проверка

Градските обиколки със списъци за проверка (чеклистове) се проведоха на 16 май 2018 г. Групата се състоеше от тридесет и осем участника, които направиха три отделни обиколки в града, включително и на места с по-голяма концентрация на граждани на трети страни и мигранти. Градските маршрути бяха предварително избрани от организаторите, след анализ на съответните градски райони, където се събират, живеят, работят или получават услуги граждани на трети страни и други мигрантски общности (напр. централната градска част около джамията и синагогата, градски пазари, т.нар. Женски пазар, централната железопътна гара, сгради на общински администрации, полицейски управления, университети и библиотеки, информационни центрове, кафенета и развлекателни места, известни като средища на различни общности и т.н.).

Използваните четири тематични списъка за проверка бяха предназначени да оценят следните аспекти на интеграционните усилия на града:

- Градска визия и услуги за ГТС;

- Гражданско участие и социално включване на ГТС и мигрантски общности;
- Градска среда;
- Отношение към ГТС и мигранти.

Градска визия и услуги за ГТС

Средната оценка по тази тема е 2 от 5 (1 = лоша, 5 = отлична), което показва различни недостатъци в работата на общината за интеграция на граждани на трети страни. Много от направените коментари са в съответствие със заключенията, направени във фокус групите (например, Столична община трябва да се ангажира по-активно с управлението на политики за интеграция.) В момента няма яснота какви са задълженията на държавата и какви са общинските задължения в тази област. Други коментари настояват администрацията да подобри наличните инструменти за изграждане на благоприятна среда за тези хора и тяхното активно участие в социалния, икономическия и политическия живот (напр. чрез предоставяне на правна помощ, информация на различни езици, търсене на работа, участие в процеса на вземане на решения и т.н.) София има добро Wi-Fi покритие в обществени пространства, а високите нива на свързаност не се използват в пълния им потенциал за улесняване на комуникацията или разработването / предлагането на услуги на ГТС.

- Липсата на информационни услуги за гражданите на трети страни и за комуникация и повишаване на осведомеността на приемащото общество се оценяват най-ниско.
- Повтарящи се въпроси и коментари (в съответствие с изводите и от фокус групите) са недостатъчните /липсващи канали за информация и правни услуги; липса на информация на различни езици; лош достъп до жилища и социални придобивки; липса на многоезични улични указания и знаци (с изключение на центъра на града, където такива са достъпни за туристическите групи); липса на общински инициативи за интеграция; преобладаващата роля на НПО в предоставянето на услуги, културната оферта, работата в общността с и за групите мигранти и ГТС.

Гражданско участие и социално включване на ГТС и мигрантски общности

Средната оценка по тази тема е 2,5 от 5. Тя показва лошо ниво на услугите и механизмите разработени от Столична община, за да се даде възможност за по-добро включване и участие на ГТС и мигрантските общности. Коментарите и препоръките разглеждат следните основни проблеми:

- НПО са по-активни, осигуряващи пространство, дейности и инициативи за граждани на трети страни. Столична община би могла да използва техния опит / канали, за да ангажира по-активно потенциала на чуждестранните граждани и мигрантите в развитието на града, градския културен и социален живот, и т.н. Повече от 90 процента от участници посочват, че не са чували нищо за работата на общината за граждани на трети страни.
- Медиите трябва да участват повече в процеса на изграждане на положителни образи на гражданите на трети страни, както и да дават повече видимост на приноса на мигрантите към обществото. Повече от половината от анкетираните смятат, че медиите погрешно представят мигрантите и провокират отрицателни нагласи към тях.
- Столична община би могла да привлече допълнително финансиране (от собствените си ресурси и търсене на чуждестранно финансиране) за подпомагане на повече културни събития, които да запознаят жителите на града с многообразието от култури на ГТС и мигрантски общности

Градска среда и сигурност

Средната оценка по тази тема е 2,5 от 5. Повечето респонденти смятат, че София е положила усилия за подобряване на градската среда и безопасност, но остава и много да се направи. Основните критични забележки засягат обществената безопасност (полицейската сигурност не е еднаква за всички квартали на София, централните части на града са добре покрити от полицейски патрули, но периферните и крайградските райони не са); липса на улично осветление в някои райони; градските участъци с изоставени сгради и разрушена инфраструктура са цитирани като риск за безопасността както за местните граждани, така и за чуждестранните; проблемите на безопасността и сигурността в отдалечени и гетоизирани квартали не се разглеждат от общината. Друго твърдение е, че общината не реагира адекватно на проблемите с речта на омразата и престъпленията от омраза насочени към мигранти и чуждестранни граждани.

По отношение на услугите, участниците посочват, че графици и правилата за обществен транспорт трябва да бъдат преведени на английски език. Относително голям дял отговарят, че не са запознати с работата на общината за обезпечаване на градската сигурност, нито пък са информирани за размера на публичните средства, използвани за тази цел.

Нагласи към граждани на трети страни и мигранти

Средната оценка по тази тема е 2,1 от 5. Повечето от отговорилите не са запознати с никакви механизми за измерване и проследяване на общественото възприятие на граждани на трети страни и мигранти. Политическите различия в отношението към тези общности се споменават като бариера за развитието на общинска политика за интеграция (като пример се посочва поведението на националистическите партии, които са част от настоящата управляваща коалиция). Повечето участници смятат, че комуникационните и информационни мерки предприети от общината (публикации, уебсайт на общината, прессъобщения, интервюта, публични изявления, обществени прояви) за изграждане и насърчаване на позитивен образ на мигрантите в града не са достатъчни. Импиджът на гражданите на трети страни в социалните мрежи е отрицателен.

Препоръки

- Общината трябва да разработи механизми за събиране на данни и информация за миграцията и културното разнообразие в града;
- Отрицателното отношение към мигрантите и гражданите на трети страни трябва да бъде предмет на сериозни действия и мерки, като се използват всички възможни средства (образование, повишаване на осведомеността, наказателно правораздаване и т.н.);
- Дейностите, свързани с брандирането на града и изграждане на споделено чувство за принадлежност и идентичност за всички граждани, са много спорадични и недостатъчни. Столична община се нуждае от последователна политика, финансова подкрепа и целенасочени усилия за тези общности;
- Необходимо е да се разработят комуникационни канали, за да се подобри позитивния имидж на мигрантите в града. Трябва да продължи сътрудничеството с НПО и други национални и местни институции;
- Следва да се насърчават положителните примери и моделите за добра интеграция, които трябва да са широко оповестени сред гражданите на столицата и страната.

ЧАСТ III. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ

Данните от доклада показват, че София се утвърждава като миграционния център на България. Столицата привлича повече от една трета от всички чуждестранни граждани, което отразява както динамиката и разнообразието на настоящия миграционен поток към страната, така и историческото присъствие в града на различни етнически, културни и религиозни общности от цял свят. България постепенно се превръща в приемаща страна и поради позицията си на икономически център, столицата може да очаква нарастване на броя на имигрантите (въпреки че тези прогнози зависят от мащаба на мигрантските и бежански потоци към Европа в непосредствено и далечно бъдеще). Това означава, че София трябва да създаде и приеме общинска политика, която да позволи на столичната администрация да управлява успешно имиграционните процеси, включително интеграцията на граждани на трети страни, и по този начин да се възползва от предимствата на една нова, културно и етнически разнородна работна сила. Демографската картина на България (и Европа) разкрива отчетливи тенденции за застаряване на населението. В икономически аспект това води до недостиг на работна ръка, който би могъл да се компенсира чрез внасянето на труд от трети страни. В това отношение градът трябва да съсредоточи бъдещите си усилия върху три основни приоритета:

Институционална рамка и управление: Столичната община трябва да работи за развиване на управленски и административен капацитет за формулиране и прилагане на ефективна дългосрочна многосекторна интеграционна политика в съответствие с европейските регламенти и стратегическите приоритети. Тази политика би следвало да се ръководи от специален орган, отговорен за нейното изпълнение, с участието на основни заинтересовани страни, както и с разписан годишен бюджет. Изграждането на капацитета на общинската администрация (на съответни умения и знания) за успешно изпълнение на ангажиментите, произтичащи от една такава политика, следва да бъде основна линия на действие на градската управа.

Комуникационна и информационна подкрепа: Както се вижда от доклада, съществува остра нужда от всеобхватна информационна и комуникационна стратегия и мерки, насочени към 1) предоставяне на информация за всички аспекти на интеграционния процес (юридически, икономически, социални, културни и др. на гражданите на трети страни), както и 2) насърчаване и улесняване на интеркултурния диалог, повишаване на осведомеността на българските граждани за миграцията, което да ги подготви да живеят и работят в една все по-мултикултурна среда.

Сътрудничество с националните институции и НПО. Тъй като процесът на интеграция е многостранен, град София трябва да работи в сътрудничество с всички заинтересовани страни (национални органи като министерства, бизнеси, училища и др.), за да отговори на националните стандарти и приоритетите за интеграция и да използва наличните ресурси по-ефективно. Столичната администрация би могла да се възползва и от по-силно сътрудничество с гражданското общество и опита на неправителствения сектор в тази област. Следвайки добрите практики на взаимодействие с доставчиците на социални услуги от неправителствения сектор, общината би могла да обмисли подписването на меморандум за сътрудничество със съответните НПО и техните мрежи в подкрепа и на бъдещите политики за интеграция.

ЧАСТ IV. ДОБРИ ПРАКТИКИ

Ръководство за общински администрации за работа с бежанци и мигранти

Ръководството, разработено от Българския червен кръст, е насочено към общините и има за цел да предостави информация и насоки за процеса на интеграция на лицата, ползващи се с международна закрила. Ръководството предлага практически стъпки и указания за подготовката и изпълнението на споразуменията за интеграция между дадена община и бенефициент на международна закрила. Документът очертава отговорностите на всяка от страните (общината и процедурните стъпки, които общинските служители трябва да следват, за да улеснят социалните, здравните грижи и интеграцията на пазара на труда на лица, ползващи се с международна закрила). Ръководството е на български език и е предназначено за общински служители като референтен материал.

Магистърска програма по социална работа с бежанци и мигранти

Софийският университет въведе нова магистърска програма “Социална работа с бежанци и мигранти”. Тя е първата по рода си в страната и се предлага от Педагогическия факултет с подкрепата на Агенцията на ООН за бежанците (ВКБООН). Основната цел е да подготви бъдещи специалисти за работа с бежанци и мигранти в областта на жилищното настаняване, здравеопазването, образованието, социалната и културната ориентация, психосоциалната подкрепа и др.

ГРАДСКИ ИНТЕГРАЦИОНЕН ОДИТ ЗА СОФИЯ, БЪЛГАРИЯ

Интеграция на граждани на трети страни
чрез градски партньорства - ИНТЕГРА

Този доклад се финансира
от Фонд „Убежище,
миграция и интеграция“
на Европейския съюз

асоциация
за развитие
на софия

www.integra-eu.net

www.sofia-da.eu